

מה יואי הושן

יוצא לאור ע"י מכון אבני הושן

חידושי ושיעורי מורינו
הגאון רבי שמואל ניימאן שליט"א
אב"ד אבני הושן – מאנסי

כ'

פרשת יתרו | תשפ"ב

מוקדש לז"נ יצחק אייזיק בן משה יהודה לייב ז"ל

עניני הפרשה

פניני הפרשה

פנינים יקרים – פרשת יתרו

אברהם אבינו מיצחק בנו, כבר היה בהם בבריתם קדושת הברית, ולא היו צריכין למול את עצמם עוד הפעם.

****

משה כיבד את יתרו גם לאחר שנתגייר

איתא בכתוב (לקמן יב) 'ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים', וברש"י ויבא אהרן וגו'. ומשה היכן הלך, והלא הוא שיצא לקראתו וגרם לו את כל הכבוד, אלא שהיה עומד ומשמש לפניו, ע"כ.

ונוכל לומר כי רש"י נתכוון בזה, דהלוא קיימא לן (יבמות כב. ועוד) כי 'גר שנתגייר כקטן שנולד דמי'. וברש"י (שם בד"ה לא גזרו בהו רבנן) מפרש, 'דכקטן שנולד דמי, ואין לו קורבה'. ולכך היה צד לומר, כי כיון שיתרו נתגייר הרי בטל ממנו גדר הקרבה שהוא חותן משה, ואינו צריך משה רבינו לכבדו כמו שחייב אדם בכבוד חמיו (ז"ד סימן רמא, סעיף כד). ולכך בא רש"י לומר, כי משה רבינו היה עומד ומשמש וכיבד את חותנו כהוגן, כי כן הובא ברמב"ם (הל' ממרים פרק ה' הלכה י"א) ובשו"ע (ז"ד סי' רמ"א סעי' ט) לגבי אב ובנו שנתגיירו, שאסור על הבן לקלל את אביו הגוי ואף יש חיוב של כיבוד על אף שגר נחשב כקטן שנולד דמי.

****

גדלות עניויות משה רבינו

בהמשך הכתובים איתא (לקמן כו) 'ושפטו את העם בכל עת את הדבר הקשה ביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטוהו'.

תירוץ החתם סופר שמל משום גירותו

וגבי קושית המהרש"א דלעיל כי יתרו כבר היה מהול, תירוץ החתם סופר ז"ל (בפרשתינו) כי אכן היה יתרו כבר מהול, אמנם עדיין היה צריך למול את עצמו בהטפת דם ברית מפני גירותו שבא לחסות בצל ה'.

ותימה בזה, כי גם כלל ישראל כשקיבלו את התורה היו בבחינה של גרים (מסכת יבמות מ"ו), ועכ"ז לא היו צריכים למול את עצמן עוד פעם, ומאי שנא יתרו.

הקדושה הטמונה במצוות המילה

ויתכן לומר בזה על פי מה שביארנו במק"א עפ"י דקדוקי הפסוקים וכפל הלשונות בפרשת מילה, כי נצטווה אברהם שם על שני מיני בריתות, אחד היה לכל צאצאיו שעשו את הברית אז יחד עמו שמילתם היה רק ענין נטילת הערלה גרידא בלי שום הוספת קדושה, והשנית היה מה שנצטווה אז למול את יצחק בנו לכשיוולד שמילתו ומילת זרעיו אחריו הוא מילה שמתלווה עם קדושת הברית שבזה הם מתחברים אל קדושת השי"ת, משא"כ בשאר צאצאיו שלא היה בזה רק נטילת הערלה ולא יותר.

יתרו מל עצמו לקבל הקדושה

ולכך אמרנו, כי אכן יתרו היה כבר מהול ועומד, אמנם רק בנטילת הערלה ובלי הקדושה הכבירה שטמון במצוה זו כי לא היה מצאצאיו של יצחק, ולכן עתה כשבא להתגייר הרי שהיה צריך למול את עצמו עוד הפעם בכדי שיקבל ויגיע אליו קדושתה של המילה, אכן כלל ישראל שהיו צאצאיו של

מילת יתרו במדבר

בתורה הקדושה בריש הפרשה כתוב (שמות יח, ט) 'ויחד יתרו' ודרשו רז"ל (סנהדרין צד.) 'ויחד יתרו, רב אמר שהעביר חרב חדה על בשרו', וברש"י מפרש 'חרב חדה. שמל את עצמו ונתגייר', ע"כ. והיינו שיתרו מל את עצמו בעת ההיא. ובפשטות יש לתמוה לפי זה, מה טעם לא כתוב בפסוק בהדיא 'וימל יתרו את עצמו' אלא נאמר ברמיזה 'ויחד יתרו'.

דברי המרש"א כי בני קטורה מלו עצמן בלי פרעו

והנראה לבאר, בהקדם דברי המרש"א (שם) שמקשה, דהאין נוכל לומר שיתרו מל את עצמו בעת ההיא, הרי יתרו כבר היה מהול, כי יתרו בא ממדין, ומדין היו מבני קטורה שהם חייבין במילה (ומוכיח זאת מדברי הרמב"ם הלכות מלכים פרק י' עיי"ש). ומבאר במהרש"א, כי אכן יתרו מל את עצמו מימים ימימה, אך בני קטורה מלו את עצמן ללא פריעה, דאברהם אבינו לא נצטווה על הפריעה (כמוכח בפרק הערל), ולכך גם יתרו מל בלי פריעה. וכוונת הכתוב לומר הכא בענין הפריעה, שהעביר יתרו חרב על בשרו להעביר ציצין המעכבין את הפריעה.

ובזה יתפרש הכתוב 'ויחד יתרו' שבדייקא אמר יתרו ולא וימל, לרמוז שרק העביר חרב חדה על בשרו ולא מל את עצמו, כי אכן לא היה כאן מילה בשלימות, אלא רק העביר חרב חדה כדי שיוכל לקיים פריעה.